

มทกรรมคุณภาพ ประจำปี ๒๕๖๒

ชื่อผลงาน : In time บอตามสี่
คำสำคัญ : สัญลักษณ์ควบคุม ,เบิกเวชภัณฑ์ ,๕ส.

ปัญหา

ปัจจุบันการเบิกของใช้เวชภัณฑ์ต่างๆ ทางโรงพยาบาลสิรินธร มีนโยบายให้เบิกผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ (e-PHIS) โดยจะมีการเบิกและขอเซ็นอนุมัติตามวันเวลาที่กำหนดแตกต่างกันออกไป จากการเก็บข้อมูลการเบิกเวชภัณฑ์เพื่อใช้ในหน่วยงาน พบว่าเกิดปัญหาการเบิกที่ไม่เหมาะสมต่อจำนวนการใช้เวชภัณฑ์ในหน่วยงานและในการเบิกเวชภัณฑ์แต่ละครั้งจำเป็นต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากการเบิกตามจำนวนผู้ป่วยและปริมาณยาฉีดหรือการใช้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ทำให้สถิติการใช้เวชภัณฑ์แต่ละสัปดาห์ไม่เท่ากัน ด้วยขั้นตอนในการเบิกเวชภัณฑ์มีข้อจำกัดหลายประการ ทำให้เกิดปัญหาการเบิกเวชภัณฑ์ไม่ทันและไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน ส่งผลให้ต้องยืมเวชภัณฑ์จากหน่วยงานอื่นบ่อยครั้ง หรือในบางกรณีเบิกของมากเกินไปเกินความต้องการใช้งานทำให้มีการสะสมมากเกินไปจนความจำเป็น เวชภัณฑ์บางชนิดหมดอายุก่อนนำมาใช้งานจริง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผน การจัดการการเบิกเวชภัณฑ์ใช้ล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง หอผู้ป่วยพิเศษ ๖/๒ จึงได้จัดโครงการ “In time บอตามสี่” เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการปริมาณเวชภัณฑ์ในหน่วยงานที่เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการในระยะเวลาที่รวดเร็ว

เป้าหมาย : ๑) เพื่อจัดระเบียบเวชภัณฑ์ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการใช้งานในหอผู้ป่วย

๒) เพื่อความสะดวก รวดเร็วต่อการใช้งาน และไม่ให้เกิดสต็อกเวชภัณฑ์มากเกินไปตามหลักการของ ๕ส.

แนวทางการพัฒนา : จัดทำระบบโดยใช้ “สัญลักษณ์ควบคุม” ตามแนวคิด Just in Time ในการควบคุมการเบิกของตามปริมาณที่กำหนด ที่ได้จากหลักการทางสถิติ ซึ่งจะมีตัวคั่นกระดาษสีแดงเป็นตัวแจ้งเตือนได้ว่าจำเป็นต้องเช็คและเบิกเวชภัณฑ์ให้เพียงพอต่อการใช้งานในหน่วยงาน

สาระสำคัญของการพัฒนา :

ครั้งที่ ๑ เบิกเวชภัณฑ์ด้วยวิธีการประเมินด้วยสายตาและการคาดคะเนจากการใช้งานแต่ละครั้ง โดยประเมินจากเวชภัณฑ์ที่เหลือในสต็อก พบว่าเวชภัณฑ์ที่เบิกได้มา ยังไม่เพียงพอใช้ บางครั้งมีมากกว่าความต้องการใช้งาน ทำให้เวชภัณฑ์หมดอายุก่อนการใช้งานและสิ้นสต็อก

ครั้งที่ ๒ มีการเพิ่มการจัดทำคู่มือโดยแยกหมวดหมู่ตามวันเบิกของตามระเบียบบังคับของโรงพยาบาล รายการเบิกเวชภัณฑ์ เพิ่มการกำหนดจำนวน Min/Max ของเวชภัณฑ์แต่ละชนิด และสำรวจเบิกเวชภัณฑ์แต่ละครั้งโดยการนับสต็อกทั้งหมด พบว่า ได้เวชภัณฑ์ที่เพียงพอใช้งานคิดเป็นร้อยละ ๗๐ และสต็อกเป็นระเบียบมากขึ้น แต่ก็ยังมีบางครั้งเบิกไม่ทันใช้งาน และใช้ระยะเวลาในการนับสต็อกแต่ละครั้งนานประมาณ ๑๐-๑๕ นาที/ครั้ง

ครั้งที่ ๓ มีการเก็บสถิติการใช้เวชภัณฑ์ในทุกวัน เพื่อหาจำนวนค่าเฉลี่ยของเวชภัณฑ์ที่ใช้ จัดทำสัญลักษณ์โดยใช้ตัวคั่นกระดาษสีแดงคั่นไว้ เพื่อแสดงตำแหน่งที่ต้องเบิกเวชภัณฑ์ โดยอ้างอิงจากจำนวนที่คำนวณได้ตามสูตร หากหยิบเวชภัณฑ์ไปใช้จนถึงตำแหน่งที่มีตัวคั่นกระดาษสีแดงให้บุคคลากรเตรียมเบิกของทันที มีการทดลองใช้ เป็นระยะเวลา ๒ สัปดาห์ พบว่าสามารถเบิกเวชภัณฑ์ได้ทันใช้งานพอดี เพียงพอต่อการใช้งานคิดเป็นร้อยละ ๙๘ และลดระยะเวลาการนับสต็อกลงเหลือเพียง ๑-๒ นาที สต็อกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและบุคลากรพึงพอใจ

ผลลัพธ์ : ง่ายต่อการสังเกตและลดระยะเวลาในการสำรวจเวชภัณฑ์ เพื่อเตรียมเบิกในแต่ละครั้ง และมีเวชภัณฑ์เพียงพอต่อการใช้งานในหน่วยงาน ลดโอกาสที่เวชภัณฑ์หมดอายุก่อนใช้งาน เพียงพอใช้ สต็อกเป็นระเบียบและลดระยะเวลาในการตรวจนับสต็อก

บทเรียนที่ได้รับ : ผู้ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยพิเศษ ๒/๒ มีส่วนร่วมในการทำให้เวชภัณฑ์ในหอผู้ป่วยเพียงพอต่อการใช้งาน สะดวกรวดเร็ว ลดระยะเวลาในการเบิกเวชภัณฑ์ ทำให้ห้องเก็บของเป็นระเบียบ สะอาดเรียบร้อย ตามหลัก ๕ส.

นางสาวนิกานดา วาวงค์
นางสาวสุนิสา งามภูเขียว